

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОТРИМАННЯ ДЕРЖАВОЮ ЧЛЕНСТВА В НАТО

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Визначено сутність поняття «НАТО», а також дослідження основних критеріїв отримання державою членства в НАТО.

Ключові слова: НАТО, критерії, ОБСЄ, вимоги, Україна.

Abstract

The essence of the concept of "NATO" is determined, as well as the study of the main criteria for the State's acquisition of NATO membership.

Keywords: NATO, criteria, OSCE, requirements, Ukraine.

Вступ

НАТО (NATO – North Atlantic Treaty Organisation) – Організація Північноатлантичного договору – міжнародна організація, створена 4 квітня 1949 року для колективної оборони країн Західної Європи та Північної Америки згідно з принципами 51 статті Статуту ООН.

Набуття Україною членства в НАТО є вимогою Закону України „Про основи національної безпеки України”, прийнятого 19 червня 2003 року. Стаття 6 цього закону встановлює, що „інтеграція України <..> в євроатлантичний безпековий простір” є одним з пріоритетів національних інтересів України. Згідно статті 8, „набуття членства у Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору” є одним з основних напрямів державної політики з питань національної безпеки України.

Метою роботи є дослідження основних критеріїв отримання державою членства в НАТО.

Результати дослідження

Критерій, що міститься у статті 10 Вашингтонського договору, за більше ніж півстоліття свого існування зазнав змін тільки у частині щодо інтерпретації фраз “європейська країна” і “Північноатлантичний регіон”. У сучасній термінології НАТО “європейська країна” означає країну, що належить простору ОБСЄ, а “північноатлантичний регіон” має розумітись як “євроатлантичний простір”, що за географією також дорівнює простору ОБСЄ.

Враховуючи ці зміни основні вимоги членства можна викласти таким чином:

1. Країна-аспірант має належати до євроатлантичного простору.
2. Країна-аспірант повинна втілювати у життя принципи демократії, свободи особистості і верховенства права.
3. Країна-аспірант повинна бути у змозі сприяти безпеці на євроатлантичному просторі.

Перша з зазначених вимог є єдиною, яка не зважає ні на устрій, ні на наміри держав. Країна може або належати до євроатлантичного простору, або не належати. Україна відповідає даному критерію навіть в його консервативній інтерпретації, оскільки вона знаходиться у географічному центрі Європи.

Друга вимога має відношення до внутрішнього устрою країн, що прагнуть до членства в Альянсі. Важливим є те, що членство в НАТО не передбачає обов'язкового досягнення західноєвропейського та північноатлантичного рівня розвитку демократичних інститутів. Натомість вимагається, щоб країна-член втілювала у життя принципи демократії та свободи, долаючи перешкоди на цьому шляху.

Третя вимога визначає військово-політичні аспекти приєднання до Альянсу нових членів. На основі аналізу політичних документів НАТО її може бути конкретизовано таким чином. По-перше, країна-аспірант має підтримувати власну обороноздатність. По-друге, вона повинна бути у змозі

надати військову допомогу в рамках колективної оборони. По-третє, вона має бути здатна приймати участь у спільних операціях, не пов'язаних з колективною обороною.

Висновки

Загальновизнаним є те, що рішення про приєднання нових членів до НАТО є політичним за своєю природою. Бути чи не бути країні членом Альянсу залежить від співпадання її власної політичної волі до членства з політичною волею НАТО бачити цю країну у своєму складі. Попри безліч офіційних та неофіційних документів, планів та програм щодо розширення НАТО, вони не містять будь-яких критеріїв, відповідність яким гарантувала б, або навпаки, унеможливила б членство в Альянсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України „Про основи національної безпеки України”. — м.Київ, 19 червня 2003 року, № 964-IV.
2. Їжак О.І. Членство України в НАТО: можливі строки, процедури та вплив на стосунки з ЄС [Електронний ресурс] / Їжак О.І. // Членство України в НАТО: можливі строки, процедури та вплив на стосунки з ЄС — Режим доступу: <http://www.db.niss.gov.ua/docs/polmil/161.htm>.
3. Корнієнко В. О. Україна — ЄС: перспективи інтеграції в контексті сучасних викликів [Текст] / В. О. Корнієнко // Інтеграційний вибір України: історія, сучасність, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю.— Вінниця, 10 квітня 2012 р. — Тернопіль : Крок, 2012. —Т. II. — С. 204–209.
4. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Електронні текстові дані (1 файл (PDF) : 20,2 Мбайт). — Вінниця : ВНТУ, 2017. — 147 с. — Режим доступу : <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/15061>.

Дрожнікова Юлія Олександрівна — студентка групи ІСІ-156, факультет комп'ютерних систем та автоматички, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail:julidro1698@gmail.com

Науковий керівник: *Корнієнко Валерій Олександрович* – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, м. Вінниця.

Drozhnikova Julia O. — Faculty of Computer systems and automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : julidro1698@gmail.com

Supervisor: *Valeri Kornienko* – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.